

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Ó-vár, Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft o. 6. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) Szemle. Daczára a szűkre szorított cselekvési körnek, nem lehet mondani: hogy a világ unatkozik. A világ szinpadán foly a dráma, gyorsan és érdekesen fejlenek eseményei, s általa a közfigyelem annál inkább szórakozhat, mert jöhetnek jelenetek, hol a népség s katonaságnak is szerepelnie kell. Mint vihar alatt a sima tenger sebesen felduzzad, oly sebesen kezdenek felzavarodni a néhány hónapon át békés hírekkel kecsegtetett európai állapotok; de mint a vihar közeledését a tapasztalt tengerész sejti, úgy lehetett sejteni azon következményeket, melyekkel az új németeket biztat, másokat fenyeget.

Hogy a pápa és Napoleon közt a viszonyok kezdenek feszülni, már ez maga is eléggé igazolja, hogy a la Guernonniere firmája alatt kijött rópirat újabb egy korszak megnyitására van sugalmazva, hogy előzménye ez a dráma második felvonásának, melyet egykor Napoleon Milanóban megígért.

Hanem éppen itt lesz a bonyodalom tetőpontja. A vallásfelekezeti érzés az emberi kedély legkényesebb hurja, s midőn a leghatalmasb felekezet fejének világi hatalma van megtámadva, nagy kérdés, ha vajjon az irántai lelkesedés nem fogja-e e világi hatalomban az erkölcsi hatalmat megtámadva látni? E kérdésnek gyorsan el kell válnia, mert Napoleon már nyilván megírta a pápának, hogy az események kényszerítik őt azon ajánlattételre, miszerint a legatiókat ő szentsége áldozza fel. A pápa pedig már egy párszor nyilatkozott oly hangon, mely Napoleonra aligha kedves benyomást tett; s mely éppen nem mutat arra, hogy a földi helytartó engedni akarna a föld egyik legnagyobb uralkodójának.

De legalább előtűnik a pápa helyzete nehezebbnek tetszik, hogysem ellentálló magatartására egyéb biztos garantíát láthatna, mint a mire ő maga is hivatkozott midőn magát képesnek nyilvánította, a vértanuság elhordozására is.

A legkatholikusabb államok le vannak szorítva a küzdőtérrel. Ausztria Olaszországban fel nem léphet a nélkül, hogy Franciaország szembe ne álljon vele; Spanyolország pedig Marokkóban van elfoglalva. De még ha fellelphetnének is, kérdés, hogy ily fogják-e fel a kérdést mint a francia ultramontanok vagy mint Rauscher bíbornok páspátori levelében? kérdés, ha vajjon a pápa világi birtokának kockázásával kockázva látják-e a katolicizmus erkölcsi méltóságát!

Spanyolországban, a hajdani inquisitók hazájában, a la Guernonniere rópiratát feltűnően kedvezőleg fogadták a lapok, sőt Franciaországban akadtak főpapok, kik a rópirat eszméit a katolicizmushoz nézve üdvösnékné tartják. Feltűnőnek látjuk pedig azt, hogy porosz protestáns lapok szinte megijedést ártultak el a felett, hogyha a pápaság megszűnik népszerűlenn világi hatalom lenni, s a helyett lesz egy az egész európai katolikusság vállain álló erkölcsi hatalom, akkor a katolicizmus tulerős fogna lenni Európában.

De míg egy részről az új eszme ily magyarázatra talál, más részről, s jelesen a francia ügynevezett ultramontanok

soraiban nagyon fontos ellenmozgalomnak kellett keletkezni, mely a francia kormányt szigorú parancs kiadására ösztönözte a végett, hogy minden ily agitáció visszafojtassék.

Napoleon legnagyobb ereje a meglepésekben és gyors cselekvésben áll. Meglepo volt politikájának újabb fordulata által most, midőn a pápa világi hatalmát egyszerre kockáztatja; képzelhető, hogy gyors cselekvése sem fog hiányozni, mielőtt az eszme elleni agitáció nagyobb mérvet venne.

Ezen agitáció pedig foly s beláthatók következményei, miután Victor Emanuel kinyilatkoztatta, hogy mihielyest zsoldos csapatok mennek be a pápai államba, a piemonti hadsereg azonban átlependi Romagna határait.

Minden tartózkodás kezd elenyészni. Garribaldi nyilvános proclamatiókban nevezi Victor Emanuel az egyesült Olaszország leendő királyának, a szárd miniszterium a velencei menekültekkel s forradalmi comite-val érintkezik, hogy mindez hova vezet? könnyen beláthatni. Ily tények közt nem kellett a szárd királynak látnoki lélekkel birni, hogy az újví el fogadások alkalmával oly magán-nyilatkozatokat tegyen, melyek a hadi állapotok bekövetkezése feletti kilátásokat helyezik előtérbe.

És úgy látszik, hogy Napoleon előre elég jó ágyat vetett céljainak. A porosz regens-herczeg megnyitó beszéde az országgyűlésen, éppen nem árul el semmi megütközést az orosz kérdés újabb fejleése felett, s annál melegebben foglalkozik a német bund sorsával, s az egyes német államok elvett alkotmányának helyreállításával, sőt a németek szabadsága feletti örfigyelmében el nem feleli Sleswig-Holstein sorsát sem. Az orosz czár nem mutatott rokonszenvet a pápa hatalmi állása felett rendelkező rópirat iránt, de az orosz lapok annál nagyobb szabadsággal mozoghatnak az orosz kérdés vitatásában, mielőtt úgy látszik, hogy az orosz politika továbbra is fenntartja kétértelműségét. És daczára ellenkező állításoknak, mi azt sejtjük, hogy az oroszokkal maga Napoleon sincs tisztában, nézetünk szerint erre mutat az orosz állítás — ha való — hogy Napoleon az angol kormányt ráakarta birni, miszerint bárkinek is Olaszországba leendő intervenciója hadesetnek tekintessék, s e részben Anglia Franciaországgal együtt határozott nyilatkozatot tegyen, sőt még a két hatalom közti véd és dacszövetségről is lett volna szó.

Az angol s francia kormány közti legújabb kereskedelmi szerződés megkötése a legtapintatosb lépés volt arra, hogy a két nyugati hatalom szövetsége még inkább megszilárduljon. Az angol tulnyomóan kereskedő nép s Franciaországtól oly szerződést nyert, mely magára elég érdekei összeforrasztására.

E szerint Napoleon kívülről meglehetősen háttért biztosított céljainak; attól függ most, hogy benn birodalma kebelében mi forrong? Franciaország általában katolikus állam; kérdés, hogy Napoleonnak a pápa irányában politikájának nem hozza aggodalomba általában a francia katolikusokat, s ezen alkalmat a legitimisták vagy orleanisták, vagy éppen a republicanusok

nem fogják-e felhasználni arra, hogy a vallásos szenvedélyek felriasztásával Napoleon uralmát megbuktassák?

Ez igen fontos kérdés; azonban, ha a francia rendőrség munkálkodására figyelünk, ha fontolóra vesszük, hogy Napoleon hű és nem ámitó egyénnekkel értesített magát, úgy a nép mint a hivatalnokok, katonaság stb. közvéleményéről, magatartásáról, a pártok mozgalmáról, erejéről, főnökeiről, célzatairól, szóval mindenről mit tudnia kell, akkor valószínűnek hihetjük, hogy ő legújabb politikai manifestációját, a körülmények alapos kitapogatása, s belső állásának kockáztatása nélkül mondotta ki.

Annyi tény, hogy Európa láthatárára ismét nagyszerű felhők toltak, s a béke derülni kezdett ege már-már sötétedik. S midőn a fenyegetett világ nagy része pénzében és erejében már megvan törve, az átvonuló forogó meg határozottabb nyomokat hagyhat maga után, mint hagyott ekkor. Óriási időket élt ez az emberi nyom, a fejlődésben levő események nagy elő-jeleneteket mutattak már is fel. Első Napoleon pályája meteor-szerű volt, mely rettegésbe hozta a világot, s a rettegés által erősítő szövetségek önvédelemre. III-dik Napoleon csöndesen, mérsékelten, lépésről lépésre halad előre, maga mögött vert utat hagy, maga előtt biztos utat egyenget, s éppen azért állása szilárdabb, eredményei csendesebbek és biztosabbak is.

Hogy legújabb politikai manifestációjának minő sükere lesz? nem tudhatni. De úgy látszik a két nyugati hatalom közt szorosabb szövetség van. A Morn. Post után írja az O. D. Post, hogy Angolhon biztosítá Franciaországot, hogy ha az orosz ügy elmenében Ausztria fellép, úgy az angol hadi erő is támogatni fogja a francziákat és olaszokat. Ezáltal a pápa küldöttje Ramazotti az Ind. Belg. állítás szerint Ausztriától leghatározottabb biztosításokat nyert, míg másfelől az orosz forradalom ismét fenyegetni látszik az osztrák területet, annyira, hogy a P. Lloyd egy bécsi levele szerint, Ausztria reklamálni akar Turinban a velencei emigratio és forradalmi bizottmány működése miatt.

Igy eléggé dagad a nagy események kovásza.

✕ Háromszék. — (Iskolügyben.) S.-Szent-Györgyön iparskolával összeköttetésben felállítani tervezett tanodánk ügye, Isten segélyével, Rikánbéli székely népünk ernyedellen buzgalma, közlekedése és áldozatkészsége következtében, annyira fejlődött, miszerint megértük azon örömnapot, melyen a mélt. egyházi főtanács engedélyével, tanodai gondnokságot választhattunk. Mult évi dec. 20-ka vala azon innepélyes nap, melyen alapítványt tett kebelbeli hitsorsosaink és más hitfelekezetű székely véreink közül, első atyánk által a közgyűlésre meghívva, 175 egyén sereglett össze S.-Szent-György egyházunk templomába, gondnokválasztásra.

Mintán elnök atyánk a közgyűlést egye székely népünk tanodánk ügyében hitfelekezet különbség nélküli közlekedését méltányló s kitűrésre lelkesítő szónoklatával megnyitotta: felolvastatott a mlt. egyházi főtanács mult évi 506 szám alatti leirata, melyben meghagyatik, hogy már életbelépett tanítéze-

BORONKAI MARGIT.

Történeti regény.

(Folytatás.)

A város azonban habár gyöngén volt hadilag szerelve, de lelkes és Erdélyhez hű népség lakozta azt.

E város legelőbb hódolt meg Székely Mózesnek, sőt lelkesültséggel fogadta őt s csatlakozott táborához.

Most osztá az erdélyi vesztett csatával általánossá vált rémtünetet, melynek hire előbb csak közsa regékben hatott el idáig, de csakhamar bizonyossá vált a szomorú meggyőződés, midőn egy töredék sereg Borbély s Boronkay vezérlete alatt a városba megérkezett, s bevonulván a várba, a végső ellenállásra készülteket tőn.

Azon harminczkét főbb urak közt, kik krónikáink szerint a sereg élén ide vonultak, s kiket jelesen Bethlen Farkas történetírónk névszerint elősorol, láthatjuk beszélyünk hősei közül Boronkay, Horváth János, Kálmándy és két Jármy neveit is feljegyezve.

Horváth Boronkayval szomszédtságban, Jármyék egy telken szállásolának, így ők itt is mint Enyeden s Fehérvárt többnyire együtt voltak, s a három család mintegy azonosulni látszott.

A Jármy s Margit között kitzűtött határidő itt találta a szerelmi párt, kiket a sors fordulata legkevésbé sem változtatott elhatározott szándékukban, ámbar Boronkay ajánlá, hogy az ügyek végkifejlesztésig várakozzanak.

— Halaszszuk-e a nászt, — szolt Jármy — azért, hogy a sors tildözöbe vett, s viharok közt élünk? Minél kétesebb életünk, annál sürgetőbben kell élveznünk azon végörömket, melyeket még birhatunk. Egy gyöngő nőre nézve csak nagyobb szerencse, a viharok közt minél több láncz köti őt az erősb nemhez. Ha Margit atyját a vész elsodorja, mellette lesz férje; ha férje vész el, ott lesz

atyja. Elvesztheti mindkettőt, de mégis egyiket könnyebben. Várjunk-e míg szegény hazánk megszűnik küzdeni? Előregszünk s még sem ériük meg a megszilárdult békét. Mi a drámanak csak kezdetén állunk, vagy tán közepén, a legborongóbb jelenetnek. Évek mulva, hosszas küzdés után, s tán csak utódink fogják megérni a kifejlést. Addig a küzdelmes honfájdalmat miért ne édesítsük a szeretet gyöngéd érzéseivel? miért ne folytassuk az élet azon rózsalánczát, mely ha vérrel öntözött is, de a nemzet életének oltárán virul. Nemde kedves Margitom, kegyed kész osztozni jó és balsorsomban?

— Tiéd vagyok, semmi viszontagság el nem szakíthat tőled, — szolt hévvel Margit.

Boronkay azonban kívánta, hogy a nász legalább addig elhalasztassék, míg a káránsebesi menekülteknek Bástához küldött békekötve visszatérnek, megígérvén, hogyha nem hoznának békés választ, ő is lányával együtt Tömösvárra fog menni, hova már Bethlen Gábor több menekültekkel együtt kibujdosott. Azon viszálykodás miatt, melyet a porta a német császári s illetőleg magyar királyi udvarral folytatott, Erdély fiait mindig biztos menedéket találtak a muzulmánoknál, sőt segedelmet is mindannyiszor, a hánszor országuk függetlenségét a hódítványgye befolyása kockázkára tette. De Erdély helyzete azért volt kiválólag szerencsétlen, hogy egy keresztény és európai hatalom ellenében, egy pogány és Európa előtt gyűlölt hatalomhoz kelle mindnyiszor folyamodnia. Az európai civilisatio végtelenül a mostani megett állván, az egyes országok eredeti jogait s kifejtett közvéleményét nem ellenőrizheté az európai diplomácia úgy mint mostan. Szomszéd tartományok sorsát a szomszédok hatalomvágya vagy bekeszeretete döntötte el; s így nem volt egy magasabb, egy világi szempont a politikában; mert ha az lett volna, akkor bizonyosan Magyarország két részre nem szakad, s a török hatalom be nem nyomult volna Európába. De éppen a török terjesz-

kedéssel szemben és egyszerre állította fel Közép-Európa a német terjeszkedést; mindkettőnek célpontja a magyar birodalom és hűbéres tartományai voltak. Ezek önállásukért küzdve gyakran csatlakoztak a törökökhez, s rést nyitottak annak beavatkozásba s mind beleb nyomulni Európába.

Bethlen Gábor társaival most szintén azért menekült a tömösvári pasához, hogy onnan segélyt nyerjen Erdély függetlensége visszavivására.

E közben Káránsebes környékét a ráczok, s hajduk szabad csapatai sáska gyanánt lepék el. A hajdukat Lugosi János, a ráczokat Lódi Simon vezette. Lugosi nem állott az erdélyiek előtt rossz véleményben. Ő lovagias és értelmes férfi volt, de féktelen fegyvereseinek ellenében senkinek sem nyújtott elég biztosítékot a vezér tekintélye; Lódi pedig s fegyveresei éppen a legsötétebb emlékeket hagyták hátra Erdély szívében.

Ennek eredménye volt, hogy ámbár a küldöttek meghozák Bástától a személy-sérthetlenségről bizonyítványt, de a város környékén dühöngő fegyveresek közt átutazni senki sem merészt.

Külömben a vezérek a menekültekkel barátlag voltak. Lugosi s Lódi naponta megjelentek a várbán, s fegyvereseiket annyira pórázon tarták, hogy a menekülteken semmi méltatlanság nem követtetett el.

Nem mellőzte el Lódi Boronkayt is meglátogatni, ki azonban a gyűlölt embert hidegen fogadta. Süribb látogatásai közben kerülte őt, s épp ezáltal adott neki rést Margittal csak a nevelőnő jelenlétében, s így bizalmasan időzhetni.

Csúdalatos a szív, melynek nem a következetes ész, hanem a változó szenvedély osztja parancsait! Ingatag és szeszélyes az, hanykódó hullám, melynek a szelek forgása után hajlanak hajjai. Méltán sokat tarthatunk az érzelme szabadságára; de e szép köztársaságnak is ha nem zsarnoki trón, de egy fűintező kell, melynek hatalmát a természet a

meggondoló észre ruházta. Hol az ész és meggondolás befolyását a szenvedélyek forradalma lelti a főhatalomról, ott egy örült féktelenség áll el, mely az életboldogság céljaival kecsegteti magát, de azt megalkotni képtelen, s mind mélyebben süllyed a pusztulás örvényébe, míg végre a hab összezsap felette, s hirt, neve örökre odaveszett.

Margit a távolban s bukott állapotjában megvetett Lódi iránt most, midőn az hatalmának fényében s közelében vala, új szerelmet kezd érezni.

De bizalmas társalgásukban szerföltött zavarta Jármy jogosított otthonossága. Lódi látta e kellemetlen helyzetet, s vetélytársának letiprására cselhez folyamodott.

Barátságba hozta Margitot egy ottani családdal, a tekintélyes Vajda házzal, hol a csinos kacérad házilány Margitot szinte akkora szeretettel fogadta, mennyi szíveséggel Lódit.

Margit mindennapi lön e háznál, a nélkül, hogy atyja s Jármy sejtették volna, hogy midőn ő a kapun, akkor Lódi az átellenes kertajtón lép be a Vajda telekre, s naponta együtt a szerelem regényes örömeit élvezik.

Margit Jármy irányában perczenként hűlt, mindig több visszatartózkodást, sőt idegenséget áruolt el.

Ha Jármy a lányt sürgette a nász végrehajtására, Margit azt ily viharos időkben elhalasztandónak vélte; ha az ifjú a lánynak egykor ellenkező nézeteit hánnya fel, a lány röviden válaszolt: akkor a közreműködésben eszelős voltam.

Jármynek egyetlen enyhülése Anna körében volt, kinek Margit széleskedései ellen gyakran panaszkodott.

(Folytatás.)

tünk mellé, mint a többi tanodának, a fő- és algondnoki állomásokra megerősítés végett közbizalmat bíró világi egyéneknek ajánljunk fel.

Minckévetkezében, közgyűlésünk elsőben is, a gondnoki választást megelőzőleg tanácskozási tárgyalást vette: „egyházközösségünk, helyiségi viszonyainkhoz képest, minő viszonylatban lehet, s kell hogy legyen tanintézetünk irányában, hogy t. i. azáltal mind az iskola érdeke előmozdítások, mind pedig egyházközösségünknek, mint alapító testületnek, jogszerű befolyása tekintetbe vehetessék?

E tárgyalás azon alaptételből indulva ki: „miszerint a tanintézet anyagi létezése, mely föltételezi szellemi életét is, egyházközösségünk által tartatik fen“, úgy látá közgyűlésünk, mikép joga van, hogy a mlt. egyházi főtanács főfelügyeleti joga tiszteletben tartása mellett, részint közvetlen, részint megbízandó tagjai által, a tanoda időnkinti fejlődése szerinti rendezésébe befolyást gyakorolhasson. Ezen alaptételből folyólag, nehány a mlt. egyházi főtanács, megerősítés végett följeljesztendő pontot állított meg egyházközösségünk; melyeknek közlését mint illik, a megerősítés utáni időre elhalasztjuk.

Hány fő- és hány algondnokot választunk? — hozták kérdésre. — Mitán három főgondnok választása megállított: az algondnokok választása hosszas vitákra adott alkalmat. Azon keletkezett indítvány, hogy minden Rikán belüli egyházzséből egy-egy, és így négy algondnokot választunk, nagy ellenhatást idézett elő. Felmerült ugyan is, hogy Erdővidék egyházzséből, mely a fejedelmi kiváltságnál fogva alkatrésze egyházközösségünknek, még eddig semmi részt sem vett iskolaügyünk segélyezés általi előmozdításában, közgyűléseinkben ritkán képviselteti magát, sőt hivatali atyafiságos felszólításunkra is nem elég testvériesen felelt. Mert azon válaszában felhozott ürügyeket: „hogy a sz. udvarhelyi tanodákat alkalmasabb és érdekesebbnek találják mind közelség tekintetéből, mind történelmi múltjukra nézve; hogy Erdővidék jelenlenn más közigazgatási kerülethez tartozik, hogy üdvösebb Sz. Udvarhelyt nevelteni gyermekeiket, mint a sz. györgyi infans gymnasiumban, hogy az udvarhelyi tanodának már 21,000 mforintot alapítványoztak: „... közgyűlésünk, egy ugyanazon kiváltsági jogokban osztályrészes testülettel csak nem vehet testvéries nyilatkozatnak, sőt eléggé illedelmesnek sem. A joggal köteleességek járnak. Vesszi a jogot, ki a jogsabta köteleességeket nem teljesíti. Sepsi, orbai, és kézdi egyházzségeink is, a sz. udvarhelyi tanoda számára tettek alapítványokat; de azért a szent-györgyi infans gymnasiumban is, mely úgy véljük, termékeny plan-taiskolája leend az udvarhelyi tanoda felsőbb osztályainak, nem hagyják, még bölcsőjében, elcsenevésni. Mi azt tartjuk: „hoc faciendum, illud non omittendum.“ Egyébiránt a távoltság Erdővidékéről Udvarhelyhez valóssággal kétszerte nagyobb mint Szent-Györgyhez. Történelmi múltunkat pedig egymással, tagadhatatlanul több mint másfél század éves fejedelmi kiváltság fozte össze. De távol legyen, hogy e megjegyzéseink által Erdővidéki véreinket, bármi tekintetben is sérteni kívánók.

Egyházközösségi gyűlésünk mind a mellett is, nem tekintve azon részleti zsinatból tett nyilatkozatot Erdővidéki hit-sorsosink közakarata egyetemes kifolyásának, elhatározta, hogy Erdővidék egyházunk kebléből is egy algondnokot válasszon.

Továbbá minthogy tanintézetünk jelen alakuló pályaszakában a gondnokságra, mind addig, míg tanodánk teljesleg kinöveli magát, sok teendő vár: megállította azt is közgyűlésünk, hogy egyházközösségünk kebléből két papi egyén, kik a gondnokgyűlésbeni rendes részvételre jogosítva legyenek, válasszassék.

Kik lehetnek választók? — Minden jelenlévő alapító vagy tényleges adományzó tag egyénileg választójoggal bír. Az alapítványt tett egyházi és községi testületek meghatalmazó levéllel ellátott képviselőik által szavazhatnak, egy testület csak is egy szavazatot adhatván.

Következik a választás eredménye. — Azalatt, míg elnök atyánk a szavazatok beszédére, bizottmány kinevezéséről intézkednek: élénk örömjár töltte be a népséggel megtömött szent teremtet: a közgyűlés kitörő lelkesedés és szűnni nem tudó éljenzések közt, mlt. gróf Mikó Imre ő excellentiáját, mlt. gr. idős Teleki Domokos ő nagyságát és Rikán belüli egyházközösségünk főgondnoka méltóságos Gyárfás Miklós urat tanodánk főgondnokaivá öszhangzatosan felkialtotta. Népünknek ily ösztálatlan öszinteséggel nyilatkozott közhajátást ezen közgyűléshez, alázatos tisztelettel fel is terjesztettük ő nagyságukhoz, oly biztató reménnyel, hogy a még zsonge tanintézetünk élete fölötti örökösödést a maga rendin elvállalni méltóztatandak. Hiszen csak is úgy koronázandja siker a legszentebb nemzeti ügyet is, ha a nemzet köztisztességét megnyert jeles és bölcs férfiak állnak az ügy élén. Ők képezik a köz- és korszellemet. Rajuk néz szüntelen mintegy a sötétben szelvésszes tengeren hanyatott hajós nép a parton világló pharusra, — a lakosság.

Az algondnokságra titkos szavazás után véghezvitt választás eredménye, délutáni 4 órakor tartott ülésünkben kiszedtetvén a papirszavazatok irt szavazatok, a következők: sepsi egyházzséből kilyéni mlt. Székely Gergely ur 164, Orbaiól szörcei tek. Donáth József ur 171, Kézdiól dalnok t. Lázár Mihály ur 148, és Erdővidékről baróti t. Zaturczki István ur 133 szavazattal, tanodánk algondnokaivá, mint szavazati többséget nyert egyének, és így a mlt. egyházi főtanácshoz megerősítés végett följelentendők megválasztattak. Egyházi rendünkben pedig a gondnoki gyűlésekben rendszeres résztvevő tagokká felkialtottuk Gödri Ferencz sepsi egyházzségi esperes és egyházközségi elnök és Erdődi Mihály sepsi egyházzségi aljegyző atyánkfiait.

(Folytatjuk.)

Brassó, jan. 11. 1860. — Utolsó levelemben nem kerülhetem el, sajnosan emlékezni a városunkban végkép hiányzó társas-életi örömeiről; t. i. arról, hogy ezeket nélkülözni kénytelenítettünk.

Most azonban olyat lehetek szerencsés közölni, mi egyrésztől e bajunkon, e fájdalom hiányon segíteni; másrésztől tán honunk minden tagját némileg érdekelné alkalmas.

A városunkban két év óta fennálló, a részvényesek igen csekély számával bírt, „magyar olvasó egyesület“ átalakítása, nagytársa, egyszóval: magyar casinóvá felszerelése tervezettik tudniillik néhány városunk- s környékünkbeli ifjú által, kiknek élén Rápolti s Dr. Otórhán urak állnak, s ezek indítványai

a múlt vasárnap tartott egyeteli gyűlésen elfogadattván, hálomá szerint az engedély s alaptér megerősítése iránti folyamodvány a napokban terjesztendő föl az illető helyen.

Valóban dicséretes volna, ha itt a „Háromszék“ közepén, hol román s német casinó rég óta áll fenn, valahára egy magyar is jönné létre, hol az ugyszólván szélemes elszigeteltségben tengő magyar fiatalság esténként szellemi mulatságra is lelhetne alkalmat.

A folyó hó 29-kére S.-Sz.-Györgyön tervezett Kazinczy-ünnepély s az azt követendő táncvigalomrai meghívásoknak nagyszámban felelnek meg környékünkön; s ha (értve a „P. Napló“ által közölt állítólagos tiltalmat) valami közbe nem jő, kedélyes s szelleműs mulatságra számolhatunk.

Halljuk, a „Háromszék“ sok helyén készülnek — nemcsak a ruházatra nézve, mert nemzeti öltönyökben jelenend meg mindenki, — hanem szellemileg is, dicsőíteni az elhunyt nagy költő emléket versben és prózában.

Tegnap előtt este a „postaré“ — en tűz támadt egy csűrben, melynek azonban néhány gazdasági épület elége után sikerült elejét venni.

A helybeli kereskedelmi s iparkamara által elhatározottván egy új egyetelhez építetése, a munkálatok hallomás szerint nem sokára megkezdendek. Örülünk városunknak újabb időben tanusított építészeti iparkodásán nemcsak azért, hogy ezáltal széplüljön az oly gazdag város, — hanem azon tekintetből is, hogy a szaporodó munka által sok elfoglalatlan szűkölködő kézműves s napszámok kenyérkeresetre jut; s így: „quod pro communi, et pro singulo utile.“ Kh... Ede.

Fogaras, jan. 7-kén 1860. — Erdély déli szélén a Szurul havas aljában másféle nagy elemek között élő fogarasi kevés magyarság létezéséről évek óta fogva a magyar hírlapokból úgy szólva majd semmit se lehet olvasni, azt gondolhatná az ember, hogy Fogarásban a magyarság elenyészett, vagy a más elemek közé olvadt! Hálá az égnek! megfogva bár, de még is él egy maroknyi magyarság Fogarásban, s hogy él, s életének jelét is adja, szükséges a hazával is tudatni.

A fogarasi maroknyi magyarság nagyobb részit a helyét hitű egyház megye tagjai teszik, ezen egyház megyének élén, mint buzgó apostolok vallási, s nemzeti tekintetben is, a két nagy és két kis pap, vagy rector állanak; a nagy pap t. Pánczel ur más fél év óta hirdeti itten az urnak igéjét a megye teljes megelégedésére, buzgó apostol, jó hazafi. A kis pap vagy rector t. László Zsigmond ur, kit a megye ismeretlenül csupán a két magyar haza előtt ismeretes Szőnyi Pál ur, pesti magány növelde tulajdonosának, hol László Zsigmond ur is, mint tanító működött; bizonyítványa következtében választott meg, mult évi december 11-kén köszöntött be. Beköszöntő beszédében igen helyesen értekezett a házi és iskolai nevelésről, hinni és remélni lehet, hogy a mit beköszöntő beszédében mondott, azt mint tanító teljesíteni is fogja, minthogy itteni elhivatása inkább a tanítás, mint a papi szolgálat — hinni és remélni lehet, hogy ő is minden tekintetben buzgó apostol leend, a mincké már jelét is adta. Ezen két buzgó apostol, s több lelkes hazafi buzditása s közre működése következtében az itteni maroknyi magyarság is, ha meg nem akadályoztatik, jelen hó közepe táján a nagy hazafi Kazinczy százados emlékünnepét meg fogja ülni, ámbár volt olyan is, ki ellenzette; az ilyeneké illik egy néhai öreg jó ügyvédünknek ezen szokott mondása: „Adjon Isten neked jobb lelket, jobb gondolkodást“!!!

Az itteni maroknyi magyarságnak van egy magyar olvasó egylete is, kis könyvtára nagyobb részint szép irodalmi művekből áll; meg kicsiny ugyan a könyvtár, de évenként növekszik a részvényekből, s így majd idővel nagyobb lesz; örömmel lehet tapasztalni mennyire megkedvelték az olvasást az olyan mesteremberek is, kik azt eddig nem tették; van olyan is, ki hírlapot jártat.

Ezek szerint él még Fogarásban egy maroknyi magyarság, s életének jelét is adja!

Még más tárgyakról is, valamint az itteni iskolákról, casinóról s más intézetekről volna nek közlendők, ha a t. szerkesztő ur szíves leend lapjába fölvenni, ezekről is írni fogunk.

Ujdonságok.

— Lapunk mai száma mellett szétküldjük „Boronkay Margi“ című regényünk előfizetési felhívásunkat. A két kötet regény előfizetési ára 1 ft 50 kr., bolti ára 2 forint lesz. Az előfizetéseket február végéig folytonosan elfogadattunk az író által, lakása Kolozsvárt az ó-várban Vokál-háznál.

— Az erdélyi Múzeum-egyletnek meg van engedve, hogy igazgató-választmánya levelezései a hatóságokkal és hivatalokkal bérmentesek lehessenek.

— Follinsz János jutalomjátékuk febr. 4-dikén Hunyadi László fog előadni. A közönség által kegyelt operaénekesnek bő részvételt kívánunk.

— Pétri Maria assz. kit a kolozsvári közönség már korábbi évekről ismer, február elején szándékszik Kolozsvárra jönni, hogy hangversenyeit rendezzen.

— A magyar ruha, különösen a kalap, nemcsak Francia- de — mint írják — Olaszországban is nagyon terjed.

— Mily gyakoriak hazánkban a tüzvészek, s mennyire üdvösek a biztosító intézetek, alkalmunk volt egyedül az első magyar biztosító társaság kolozsvári főgondnoksága által is meggyőződést szereznünk. A mult évben csak az egy Kézdivásárhelyt csupán az említett társaságot érdeklőleg őt izben volt égés, u. m. máj. 8., okt. 11., 24., nov. 24., dec. 30-án; sisméte főgondnokságot már ez év folytán négy eset érte, u. m. h. 2-kén Eszterneken, 10-kén Hidalmáson, 14-kén Korpádán és Csik-Sz.-Imrén. Míg egyelőre sajnálva látjuk a baleseteket, másfelől örvendünk, hogy a biztosítás eszméjét, s a magyar biztosító társaság népszerűségét országszerte napoként mindinkább terjedni látjuk. Mert biztosítatlan vagyon csak félig sajátunk.

— Tordán az eddig kisköves utcát most Kazinczy utcának nevezték el. Az utca nevét jelölő táblát ünnepélyes bizottmány előtt fel is tették.

— Tordai levelezőnk tüzetes értesítése szerint Tordán a Kazinczy-alapítvány javára rendezett szavalt, ének és zenészi előadás a program szerint végbe ment. Az ünnepély Kőlcsey himnuszával kezdődött. Nagy Miklós polgármester ur

megnyitó beszéde követte azt, mely Kazinczy életrajzát hozá. Virág Benedekné asszonyság Székely József „Nap feljötte“ című zenéjét, s a Hunyadi indulót zongorázta. Németi Ilon k. a. Losonczy Lászlónak, Rédiger Albert Tóth Kálmánnak Kazinczy emlékére írott költeményét szavalt. Foris Teréz és Otília k. a. k. magány-dalokat énekeltek a Kunokból és Atillából. Rédiger Ida k. a. „A hazáról“ című költeményét szavalt Petőfibről. Nagy Olivér „Kazinczy előtt és után“ című költeményét szavalt. Veres Sofia k. a. fehérbe öltözve, Kazinczy életnagyságú szobrát megkoszorúzta, mire a kar a „Szózatot“ kezdé énekelni, s az ünnepélyt Veres József dúta tartalmú zárbeszéddel fejezte be. Az ünnepélyt lakoma követte a casinó-teremben, hol 50 egyén vett részt férfiak és nők. Poharat köszöntöttek: Veres József gróf Szechenyiért, azután gróf Mikóért, Nagy M. báró Eötvösért, Bartakovicsért, Danielikért. Pap Miklós a Kazinczy-innep indítványozójáért, újból azon nőkért s férfiakért, kik az irodalmat közreműködésükkel gyarapítják, a négyetelnőke Puhl Ignác néz Margitai Károlina urnőért, s jegyzője Lengyel Ádámért, Veres J. Kazinczy Gáborért az író rókónért. Végre Balog János mondott egy szép és tartalomdús toasztot éltetve nemzetet s hazát. Összes tiszta jövedelem a Kazinczy-alapítványra 103 forint.

— Algyógyról írják hozzánk, hogy ott Toásó István birtokos házánál Kazinczy-évszázados ünnepét szintén megölték e hó 7-dikén. Dané Mózes lelkész ur Kazinczy életrajzát adta elő. Azután az összegyűlt falusi birtokosok elénekeltek „Isten áldd meg a magyart.“ Továbbá Dané Mózes ur szavalt Szász Domokos Kazinczy-ünnepére írott versét. Kristóf Miklós ur Vörösmarty Szozálat, s ugyancsak az utóbbi tartott lelkes beszédét Kazinczy érdemeiről, írói hatásáról. Éljenek!

— Zarándokvidékéről értesítünk, hogy Brád és Ribicze helységek határán e hó 6-kán a Körözs nagyszerű áradásban volt. Brád egész helységét ellepte a vízáradás s lényeges károkat okozott.

— Temesvár, — mint onnna „B. H.“-nak írják, az első város a hazában, mely bizottmány alakításával foglalkozik oly célból, hogy a magyar akademia építendő palotájára adakozásokat gyűljön.

— Megjelent „Törökvilág Győrben“ történeti regény két kötetben, írta Virághalmi Ferencz, mindenik kötet 209—210 lapot tartalmaz. Ára a két kötetnek két új forint.

— A „Wiener Zeitung“ következő közlést hoz: „Biztos hallomás szerint egy legfelsőbb rendelet adott ki, melynek fogva mindazon törvények eltöröltek, melyek az izraelitákat bizonyos iparágakból, különösen a gyógyszerészeti iparágból, valamint némely koronázásokban a keres-márosi-, serfőzési- s molnári iparágakból kizárták s ugyanazoknak Galiczia-, Krakkó- s Bukovinában a síkföldön, valamint Magyar-, Cseh-, Horvát- s Tórország, a szerb vajdaság, temesi bányás s végre Erdély bányahelységeiben tartózkodást megtiltották. E szerint az izraeliták mindenütt, hol tartózkodásra s letelepülésre följogosítva, minden megengedett iparágat üzhetenek, s e tárgyalás csupán az általános törvényes szabályok által lesznek köteleztetve.

Ezen legújabb, legfelsőbb intézkedések újabb bizonyítványul szolgálnak annak, miszerint az államigazgatóság komolyan igyekszik megszüntetni a korszellemmel össze nem férő korlátozásokat, az izraeliták polgári létezésének kifejlődésében.“

— Rauscher bírnok bécsi herceg-érsek pásztori levelet bocsátott ki, mely szabad és bátor hangon szafolja a „papa és a congressus“ című rópiratban kimondott elveket. A pásztori levél szerint minden igaz ok nélkül követelik azt, hogy a pápai kormány országának azon politikai életet biztosítsa, a melyet az ujkor népei kívánnak. Az alkotmányosság szerinte csak egy államforma, a mely eddig csak Angliában volt életképes, mivel az ottani alkotmány régi fejlődés eredménye egészen sajátos állapotokon és kedélyhangulaton nyugszik. A pápa soha sem adhat alkotmányt, mert: csak egyenlő amítasok egy fejedelemhez sem illők, s az egyház fejének legkevésbé kell azokhoz folyamodnia; neki az egyházi állam minden átalakítását vissza kell utasítani, a mely által a valóságos kormány-hatalom a kamarák szavazattöbbségére bízatték, és számára csupán a fejedelem czime s a kamarák által meghatározott jövedelem biztosítottak. Függetlenségéről le nem mondhat, s akár külföldi fejedelmek, akár belföldi pártól függjön, ebben igen kevés a különbség sat.

Nemzeti színház. — Szerdán jan. 18-án „Antoni“, szomorujáték 5 felv., írta Dumas Sándor. A czimszereben Paulay, Prielle K. Adele szerepében szépen működtek népes közönség előtt.

Pénteken „Belizár“, opera Donizettitől. A czimszerepet Bodorfi, Antoniat Ferenczi I., Irenet Schinek J., Alamirt Follinsz — személyesíték. Ferenczi I. koszoruvai tisztelettel meg. A mint lapunk nyílt teréből látható Ferenczi Izabella k. a. és a színigazgató közt kellemetlenség adta magát elő. A nyilvánosan felhívó fel az utóbbi volt. Mi nagyon sajnáljuk, ha az itteni színpadnak a legjobb vidéki dráma-énekesnő kellend nélkülöznie, kit saját szerepkörében az itteni társaság egyik tagja sem pótolhat.

Kolozsvári piacziár. Január 19-kén 1860. — Bécsi mérője östrák becsben. Tiszta búza 3 ft 71 kr. — Elegy búza 2 ft 52 kr. — Rozs 1 frt 40 kr. — Árpa 1 ft 16 kr. — Zab — frt 88 kr. — Török-búza 1 frt 68 kr. — Pityóka 1 frt 12 kr. Marhabús fontja 10 kr uj pénzben.

Politikai hírek.

— A francia félhivatalos lapok azon állítással ügyekeznek a római pápa beszédének hatását gyöngíteni, hogy azt csak környezete befolyásának tulajdonítják, s a „Patrie“ már ki is találta a legkönnyebb megoldás módját, mely szerinte Antonelli bíbornok egyszerű elbocsátásában állana. E párisi félhivatalos állítással nagyon éles ellentétben állnak más, s főleg londoni lapok tudósításai, melyek közül különösen a „Globe“ közleménye arról értesít, hogy gr. Walewski lelépésének híre igen szomorító hatást tett a sz. atyára, s a három királyok napján tartott isteni tisztelet után azonnal személye köré gyűjté az sz. collegium kitünőbb tagjait, kijelentvén előttük, hogy „ő mindig meg fog felelni az Isten által rá bízott küldetésnek, s úgy mint előde

VII. Pius inkább száműzetést vagy martýrságot szenved. Ugy látszik, hogy a római kormány, valamint nem hagyja magát, az elvonulás iránti fenyegetést által megfélemlíteni, úgy az őrség maradását által sem engedi magát határozataiban megingattatni, sőt ha több egyező tudósításnak hinni lehet, úgy most inkább mint valaha kíván maga erejére támaszkodni, szervezett hadierjét már annyira megizmosodottak tartván, hogy a Romagna visszahódítása iránti szándék is benne már-már komoly határozottá érlelődött. A szándéktól a kivétel azonban még messze ut van, s azért csak is erős kétkedéssel fogadhatni a felebbi hírt, annál inkább, mert más tudósítások szerint a római seregnek magán a tényleg birtokolt területen is könnyen komoly föladatát támadhatnak. Az „Indépendance belge” tudósításai szerint az eddig hű maradt tartományokban, nevezetesen a határvidéken, igen határozott érdeklődés mutatkozik napvilágra. Hogy a lázongás úszke főleg a középolasz tartományokból szóródik be, talán mondanunk sem kell; de a tudósítások hozzá teszik, hogy egy igen tevékeny propaganda hálóit a római államok felé mindig tovább már egész a nápolyi határokig terjesztik.

Párisban jan. 10-én a tuileriák udvarán és Carroussel téren a testőrségek, és egy sorozat fölött az orániai herceg tisztellete nagy hadi szemle tartott. A császárné és udvari hölgyei a tuileriák erkélyéről nézték a színi, a császári herceg azonban részvételét abban, és pedig ma először lovon. Egy igen szép lovascskán ült, szokott alistic ruhájában volt, s a csapatok által lelkesen üdvözlöztetett. Az elléptetés alkalmával a császár jobbján az orániai herceg, balján pedig a császári herceg állt.

Ugy látszik, mintha a clerus és a legitimista párt az oly hatalmas szervezett és nagyon elágazott egyházi jótékonyági társulatoknál a pápa világi uralma mellett igalmak szándékát eloldozná. Legalább egy a „Constitution” által hozott cikk leplezetlenül oda céloz, miután az az „Associations charitables”-ket azon veszélyre figyelmezteti, melynek magukat kiténnék, ha politikai dologba avatkoznának szándékoznak. Akkor a kormány az egyetértővényt alkalmazná ellenük és őket egyszerűen megkérdné, vajon azon törvény melyik szakasza által képesek ők létezésük jogát bebizonyítani. Ezen cikk minden körben nagy hatást idézett elő. — Thouvenel utódjait Sztambulban Barrot Adolf jelenlegi madridi követet, maj pedig Maupas egykori nápolyi követet említi, mindazáltal a határozott választás csak Thouvenel visszaérkezése után fog megtörténni. — Talleyrand-Perigord herceg elutazott követség állomására Turinba; Nizzán keresztül utazik, hogy az ott megbetegedett Stefanie nagyhercegnőnek a császár levelét átnyújtassa.

— Párisban jan. 11-kén a „Moniteur” által közzétett nevezetes okiratok, t. i. a pápa újvi beszéde és a császár dec. 31-diki levele képezték a napi beszéd tárgyát, hasznát, mint a kölni lap megjegyzi, nem idézték is elő valami különös igazságot. A császár levelét a táviró elég pontosan közli, azonban egy nevezetes passust kihagyott, az a hol a császár a történeket minden felelősséget azon körülményre hárít, hogy az ő tanácsait, melyeket a villafransai béke után adott, a sz. szék nem követte. E passus így hangzik:

„Mihelyt a béke megkötött, siettem írni szentségnek, eleje terjesztvén az eszméket, melyek szerintem legalkalmasabban valának Romagna pacificációját eszközölni, s most is azt hiszem, hogy ha szentség ez időben ezen tartományok közgazgatási különválasztásába és egy világi kormányzó kinevezésébe beleegyezett volna, azok szentség hatalma alá visszavertek volna. Szerencsétlenségre ez nem történt, és én nem válek képes, az új kormányrendszer felállítását meggátolni. Az én erőfeszéseimnek nem lett egyéb sikere, mint hogy megakadályozzam a felkelés terjedését, és Garibaldi kőszönése megmenté az anconai örvidékeket (Márkakat) a bizonyos beütéstől.”

A császári levél nem kíván ugyan annyit mint a rópirat, azonban nem kell elefedni, hogy a császár ezáltal közvetlen a pápához fordul, s így tőle csakis azon tartományokról kívánhat lemondást, melyek tőle immár nyíltan elszakadtak. Hanem a levélben védett elv ugyanaz, mely mellett a rópirat sikra szállt.

— Metternich hercegnek Párisból elutaztat f. hó 11-én francia fővárosi levelezések összehangzólag jelentek; azonban most úgy értesülünk, hogy az ausztriai követ még 11-én este jelen volt a tuileriák bájában, és szerint Páris nem hagyta el. E hírre — mint az „Indépendance” 12-ről írja — az adott alkalmat, hogy a herceg egy diplomata barátjának mondotta, mikép valószínűleg néhány nap múlva Bécsbe utazand, másfelől tudták, hogy az ausztriai követség 11-én Metternich herceg nevében a keleti pályán egy kocsi rendelt meg a bécsei utra. Ebből természetesen azt következtették, hogy a herceg elutazott. Azonban, vagy a követség változatát meg céllját, vagy tán nem is volt semmiszándék a követség főnökének eltávoznia, elég az hozzá, csak az első titkár, Ludolf gróf volt az, ki az ausztriai fővárosba elutazott.

— A legfontosb hírek, miket a legutóbbi táviratok hoztak, az Angol- és Franciaország közti Olaszország érdekében kötött szövetségre, s az ugyanezen országok közti kereskedelmi szerződésekre vonatkoznak, az első illető sürgöny Londonból jan. 13-ról így szól:

„A mai „Morning Post” azt mondja, hogy Angol- és Franciaország között nem szerződés, hanem szövetség (alliance) létezik, Olaszország függetlenségének védelmére. Ha Franciaország és Ausztria között háború törne ki, Angolország érdekei annak gyors bevégezését kívánják. Angolországnak akkor joga és kötelessége volna, erkölcsi, s ha szükség lenne, eszakon katonai s tengeri sulyát is a merlegbe vetni, hogy a háborúnak végét szakassza. Egy Közép-Olaszország ellen intézett támadásnak tehát Anglia komoly ellenállását kellene leküzdenie.”

Egy más sürgöny következő versióval hozza a „M. Post” nyilatkozatát: „A „M. Post” azt írja, hogy Angol- és Franciaország között tényleg s szövetség, jóllehet nem külön szerződés kötött azon célból, hogy Északi- és Közép-Olaszország kivívott függetlenségét elismerjék és védjék. Angolország ennélfogva szükség esetében fegyverrel is ellenszengulend Ausztria vagy az előző hercegek támadásainak.”

Több idevágó tudósítások jelentek: Párisi jólértélt körökben tudni akarják, hogy Angolország a benemavatozás elvét kés kiterjeszteni a még ezután keletkezendő nemzetiségi törekvésekre is Olaszországban, a hová aztán a Savoya iránti kérdés is tartoznék. A miért viszongedvényül csupán a

suezi ügynek előleges elnapolását kívánja. A „Times” bizonyos hírről tesz említést, miszerint Ausztria kijelentette Angolország felszólítására, hogy nem akar Olaszországban semmi új háborút kezdeni, de tiltakozni fog, ha a hercegeknek Villafrancában és Zürichben biztosított restaurációját meg nem történnék. — A „M. Post” párisi levelezője írja: Belső tudósítások, miszerint az ausztriai kormány Sz. Pétervárra és Berlinbe sürgönyöket küldött oly célból, hogy Orosz- és Poroszországot meghívja az „uralkodók törvényes jogainak” megvédése iránti szövetség-kötésre.

Egy más sürgönyben olvassuk, hogy Cowley lord Sz. Pétervárra utaznék Angol- és Franciaország közös megbízása folytán.

A mi az Angol- és Franciaország közti kereskedelmi szerződést illeti, az a „M. Post” szerint a szabad kereskedelem elvein kötetten két nyugati hatalom közt, s mely ennél fogva a két nép kölcsönös anyagi érdekein alapulván, sokkal szilárdabb és tartósabb szövetséget hoz létre, mint minden más szerződés. Angolország hirszerint szállítja a borvámot, Franciaország a vas- és gyapjúvámot. De mindezen tudósításoknál világosabban szól Napoleon császárnak egy jan. 5-én kelt s az államügyi miniszterhez intézett levele, melyet a francia „Moniteur” jan. 15-én közölt s következő szavakkal kezdődik:

„Azon bizonytalanság dacára, mely a külpolitika némely pontjai felett még uralkodik, bizalommal nézhetni a békés megoldás elé. Elérkezett tehát a pillanat, hogy foglalkozunk azon eszközökkel, melyek a nemzeti gazdaság különböző ágainak jelentékeny lendületet szerezhetnek.”

Egy program alaprajzát küldöm önnek, melynek több részére nézve a kamarák jóváhagyásának megnyerése kellek, s mely annak szükségességét terjeszti elő, miszerint külkereskedésünket terményeink kicserélése által kifejtjük.

Előbb azonban szükségesnek látszik, a földesjéteit javítani, s iparkodni minden előbbi nyűgök alól megszabadítani, melyek neki alárendelt állást jelölnek ki. Egyedül a politikai jó államgazdászati rendszere képes terjeszteni a jólétet a munkás osztályok közt, a midőn az nemzeti gazdaságot terem.

En a program javaslatait következőkben foglalom össze: a gyapjú és gyapot vámjának megszüntetése, ennek lassankénti leszállítása a cukor és kávéra nézve, közlekedési eszközöknek erősen végrehajtott javításai, a csatornákoni adók leszállítása s ennek következtében a szállítási kiadások általános csökkentése, a tilalmak megszüntetése, s idegen hatalmakkal kereskedelmi szerződések kötése; — ezek általános alapjai programomnak.

Remélem, hogy az megnyerendi a kamarák gyámolítását, melyek velem buzgóan fognak törekedni, a béke új korszakát előidézni s annak áldását Franciaország számára biztosítani.”

— A pápa beszédét az összes francia lapok közzélték. Politikai körökben mindenki hosszas és nyakas küzdelemre készíti magát, miután a pápai nuntius Rómában — mint a „Nord” írja — éppen nem tiltakozik, hogy a pápa kitartó leend, és mindazon eszközöket felhasználja, mik felett Európában rendelkezik. A mérsékelt politikusok még mindig remélnék a congressus összeülését, és az ezáltal létrehozandó kiegyezkedésben; Cowley lord londoni küldetése a congressusra vonatkozó előföltételekkel összekötésben áll.

A pápa a Sz. Jean de Maurienne püspökhöz intézett levelelnek legfontosabb része az „Univers” szerint így hangzik: „Az apostoli szék világi hatalmának jogai nem sérthetők és nem torphatók lábbal, anélkül, hogy a katolikus egyház is szenvedne miatta. Mi, kik hívek vagyunk kötelességünkhöz és eskükhöz, melybenünk kötelez ezen jogokat minden esonkítás ellen megőrizni, elleninyilatkozatunkat többször ismételtük tartózkodás nélkül és nyilvánosan fölbátorítva elődeink példája által, kik hasonló külső megtámadások között is nem szüntek meg a szentségek birtokát és jogait védelmezni, mindig készek vagyunk ezen ügyért minden nyomorgatást kiállani.”

— Párisban a pápához intézett császári levelegheszen vége jó benyomást tett, mert „Franciaországban szeretik a tisztában levő helyzeteket”, mint egy párisi levelező magát kifejezi. Az olasz háború kezdetben korántsem népszerű; de a francia fegyverek diadalai után legalább utólag az a lán, s ezek valamint a császári kiáltványok végre megnyerék a népet Olaszország megszabadítása „eszméjének”. A váratlan békétől s a francia kormány szinleges ingadozása majd ismét zavarba hozták a közvéleményt a császár céljai iránt, míg végre Walewski visszalépése s a pápához intézett levél újlag azon meggyőződést kelték, hogy a napoleoni politika csakugyan határozott uton halad előre. Hozzá szoknak már lassan-lassan azon gondolathoz, hogy egy új, habár remélhetőleg vérméltó harcz van indulóban; a pápa ismételt nyilatkozatai után nem számíthatni Róma meghajlására, az összekötés mindkét részről közelebb látszik jönni, s megeshetik az is, hogyha a császári levél kívánatai mielebb nem teljesítenek, könnyen jöhetnek létre további „tények” is messzebbre menő kívánatok igazolására. Az egyházi állam eddig hűn maradt részeiben szaporodnak a kormány elleni demonstrációk; a színházak üresednek mintegy parancsára azon pillanatban, midőn a pápai tekintélyek páholyaiba lépnek; a Márkákban mindenütt mozog a nyugtalanság szelleme; s nem kellene egyéb, mint a francia őrsereg kivonulása Rómából, hogy a hamu alatt pislogó tűz magas lángokban törjön ki. Elégseges e annak elfojtására az újlag megerősített pápai sereg, a következő megmutathatja maholnap. (W.)

— Turin, jan. 10. A Rómából ideérkező tudósítások fölkajlatják a kedélyeket. És valóban ugylátszik, hogy semmi kétség sem lehet arra nézve, hogy az egyházi államba nagyszámú idegen csapatok érkeztek, s beszélnek, hogy Antonelli bibornok támadni akar. (?) Most az a kérdés, mikép fogja magát Franciaország tartani a pápai beszéddel szemben. Minden ettől függ. Antonelli bibornok minden vidékről segélyt kap; a pénzsegély azonban nem igen nagy. A modenai herceget és a toscnai nagyherceget a csapatok vezéreiként említik. Antonelli bibornok elbocsátása a jelen körülmények között nem valószínű, de hír szerint Ausztria azt tanácsolta a pápának, hogy bocsássa el őt. Bach báró legalább úgy tesz, mintha legnagyobb mértékben kárhózná a pápa beszédét.

Victor Emanuel megdöcölte Közép-Olaszország „bámulatos kitartását bekebelezési óhajai mellett”, és azon véleményét fejezte ki, hogy „váratlan bonyodalmak, melyek a congressus elnapolását előidéztek, az ellenségeskedések újabb

kitörésére vezethetnek.” — Párisban azon gondolattal, hogy Napoleon herceget a közép-olaszországi trónra ültessék, véglegesen fölhagytak.

A „Wauderer” írja: „Vaillant tábornagy a milanoi közszótanács újnapai szerencsekívánatait igen nyájasan viszonozta. Miután a seregélelmzés körüli eljárásukért s általában a katonai és polgári hatóságok szerencsés egyetértésükért köszönetét meglette volna, ezen szavakkal végző: „Ez most uraim, fogadják önök részemről a legbarátságosabb óhajokat az igazgatásuk alatti szép város jóllétéért. Adja isten, hogy az Victor Emanuel nemzeti király-pálcája alatt élveze békével mindazon szabadságokat, melyektől eddig oly soká s oly kegyetlenül meg volt fosztva. Az atyai sengesztelékeny kormány alatt felelde balsorsát, s minálelőbb visszanyerhesse egykori fényét.” Valóban jellemző, hogy a francia tábornagy szükségesnek tartja ilyenlen nem igazolható kifakadások által ajánlani magát az olaszok jóakarataiba s egyszersmind bizonyos lehet az iránt, hogy ezáltal császári ura utasításait nem sérti.

— Hogy méltányolhassuk annak jelentőségét, a mit Napoleonnak a pápához küldött levele kíván, közöljük itt az egyházi állam rövid vázlatát: Az egyházi állam 1815 óta áll Róma és Cammarcából 80 négyzög mérfölddel s 326,000 lakossal, kik közül mintegy 180,000 Róma városra esik; a Delegatiók vagy Márkák közt, t. i.: Ancona, Macerata, Camerino, Fermo, Ascoli, Perugia, Spoleto, Rieti, Viterbo, Orvieto, Trosinone, Civitavecchia, Benevento összesen 358 négyzög mérfölddel s másfél millió lakossággal. Az egyházi állam harmadik akkrészét teszik a Legatiók, melyek jelenlen nagyrészt elszakadtak az egyházi államtól s Bologna, Ferrara, Forli, Ravenna, Urbino és Pesara, Velletri kerületekre oszlanak. A Romagna áll 266 négyzög mérföldnyi területből 1,240,000 lakossal. Ez az általános felosztás. A Romagna-val, mely most el van szakadva, t. i. a bolognai, ferrari, forlii, ravennai legatiókkal a pápa elvesztett 175 négyzög mérföldet s valamivel többet egy millió alattival. Ennélfogva nem csodálhatni, hogy Róma erősen tartja magát s hadisergét erősíteni ügyekszik.

Nápoly, jan. 7. Mint a „Nord”-nak távirják, a jelen rendszer követése több fönn nem tartható; ha a kormány tovább is az eddigi uton halad, csalhatatlan válság fog bekövetkezni. Itt decem. 28-kán a San-Carlo-színházban nagy botrány történt. Az előadott színmű rossz, de a közönség magaviselete még méltatlanabb volt. A király, ki jelen volt, a főigazgatót, Satriano Titót, tüstént elmozdította hivatalától.

— Kopenhága, jan. 9. Mint a „N. P. Ztg.”-nak írják, tegnapelőtt este a fővárosi tanuló-ifjúság a pórnéplegyüttég demonstrációt végezt el. Az utcákon át ordíva s lárázva a királyi kastély elé vonultak. A bejárás ezáltal katonaság által volt megrakva; s ekkép a csoport nem törhetett be; mint ezt újv éjjelen levé. Innen Blixen miniszterhez mentek, kinek a trónörökös irányában sértő fellépése dacára sem akarnak hinni. A rendőrség kigúnyolattott; azonban minden beavatkozástól tartózkodott. A „Fidrelandet” s vele a szabadlúvú párt attól félnek, hogy a pórnép a királyt lemondásra indítandja, s ennélfogva a tőlük függő kabinetet megfosztandja a souverainitás fedező palástjától. Ezáltal állásuk Németországgal szemben rosszabb lenne, azonban mégis kétséges, ha vajon a pórnép, mely az alkotmányt készíti, meg fog-e nyugodni egy önálló miniszternek a király által kinevezetésében, bármily barátságos indulatot mutasson is az új kabinet a nép irányában. Egyelőre a demokrata-vezetők, kik a hatalom elvesztésétől félnek, mindenütt aláíráásokat gyűjtenek Frederiksberg urja fölépítése végett, hogy a királynak a lemondástól kedvét elvegyék. Midőn Danner grófnő, a király morganaticus neje, legújabbban a színházban megjelent, huzamos idő óta először számos személyek sértő észrevételek közt elhagyták a házat.

Újabbak. — Ha a párisi felhivatalos lapoknak hitelt adhatni, Antonelli bibornok lenne még egyetlen akadálya a pápa és a császár közti jobb egyetértésnek, nélküle, mint hiszik, a pápa oly hajthatatlan nem volna. A „Patrie” jan. 14-ről a következő közlést hozza:

„Azon magán-tudósítások, melyek Rómából érkeznek hozzánk, megerősítik a mit a békülekenyebb politikára való térésről mondanak. Az Antonelli bibornok elleni levő párt, mint mondják, mind több több tért nyer, s remélhető, hogy a szent atya, egyedül saját lelke sugallatait követve, nem fogja visszavetni azon transzaktiókat, melyeket Franciaország oly loyális módon ajánlott vala a végre, hogy a pápa világi hatalmát megmentsék.”

A „Pays” pedig így szól: „Ha jól vagyunk értesülve, a helyzet, mely oly méltán foglalkoztatja a kedélyeket, napról napra javul, mind a sz. székekkel való viszonyainkban, mind a st. Jamesi kabinettel való mindig szívélyesebb egybekötésseinkben.”

A francia diplomácia — írja egy párisi levelező — meg van bízva, hogy Antonelli bibornok elmozdítását sürgesse Rómában. — Ellenben a Rómából kelő levelek folyvást szilárdnak mondják a pápát a francia kívánatokkal szemben, s legfeljebb azt engedik meg, hogy valamit Ausztria, úgy a római udvar is be fogják érni ezáltal az óvásokkal és jogfennartással Franciaország legújabb politikája ellen. A pápai kormány állítólag egy körirattal is intézett a hatalmasságokhoz, melyben minden oly combinatio ellen tiltakozik, melynek célja: változások idézni elő az egyházi államban. A pápának tiltakozása az ismertes program ellen már megörkezett Párisba.

Jan. 14-én Párisban ugyan hírlélték, hogy a congressus febr. 5-re egybe fogna gyűlni. Azonban feledni látszanak azt, hogy Ausztriának hozzájárulására nézve minden előfeltételek hiányzanak; valóban már is egy austriai körjegyzékről beszélnek, mely nemcsak a francia kormányhoz fogna intézteni, hanem valamennyi európai udvarral is közzélni fogna. Ausztria a legitimizmus nevében óvást tenne a francia kormány mostani politikája ellen, mely a két császár között közbejött egyezmények megszegését foglalja magában.

— Miként a párisi „Ami de la Religion”-nak írják, újvi éjszakán embertömegek csoportosultak a francia követ és Goyon thk lakása előtt, s következő nem helyeselhető kiáltásokkal zavarták a közszendet: „Le papakal! Le papakal!” A tábornok az erkélyen megjelent, és a néphez néhány hatályos szót intézett, mire az szétszórt (P.L.)

Hogy a viszonyok csakugyan feszültek, azon körülmény is mutatja, hogy 13-án két követ érkezett Párisba az egyházi államnak nem forradalmi részeiből, s egy 2000 aláírással ellátott kérvényt akartak a császárnak átnyújtani, melyben a Markák és Umbriának az egyházi államtól való elszakítását kérik.

— Turinből jan. 9-én írják: A Savoya dandár egy ezrede parancsot kapott a közép-olasz államokba menni, és pedig a bolognai helyőrségre! A piemonti kormány egy emlékirata fog megjelenni, hogy ezen rendszabályt az európai diplomácia előtt igazolja, a mennyiben a piemonti kormány azon tényre támaszkodik, hogy a pápai kormány midőn idegen csapatokat toboroz és fizet, ezáltal a be nem avatkozás elvét sérti. Ezen állítás azonban csak ürügy, a valódi ok mélyebben fekszik. Hasonló eljárás által Ausztriát újból beavatkozásra akarják kényszeríteni, hogy így az új bonyodalmakért felelősség ismét Ausztriára háruljon. Ez oly valószínű, hogy a francia kormány Olaszországban hátramaradt csapatait erősíti és élelmi fölösleggel látja el.

— A nápolyi figyelő hadtest az északi határról nemcsak nem vonult vissza, hanem erősítést nyert; sőt arról is van szó, hogy az egész hadsereget északra küldjék, s a rend fenntartása végett a városi őrségeket tegyék mozgóvá.

— Turin, jan. 17. A hivatalos lap jelenti, hogy a miniszterium beadta lemondását, melyet a király elfogadott, s az új miniszterium alakításával Cavour grófot bízta meg.

— London, jan. 14. A „Times“ elégedettséggel jelenti, hogy Anglia és Franciaország Olaszország védelme kérdésében tökéletesen egyetértenek. Napoleon császár — mondja a „Times“ — el van határozva, megmutatni, hogy ő a háborút korántsem a dicsőség végett vezette, hanem azért, hogy Olaszországot szabaddá tegye.

A francia lapok közt egyedül „A J. des Débats“ nyilatkozik még az új helyzet felől: véleménye oda megy ki, hogy noha nincs köztve valóságos szövetségi szerződés a két hatalom közt, a „M. Post“ szavaiból csakugyan azt lehet következtetni, hogy Franciaország számíthat Anglia pártolására, valamint a Palmerston-Russell miniszterium lesz a kormányon.

— A párisi „Flotten-Moniteur“ szerint, a szövetségesek China elleni hadműveleteiket aprilisban fognák mintegy 20,000 főnyi hadtesttel megkezdeni.

— A spanyolok az újév első napját a legvéresebb csatával ünnepelték meg. Minden lépést küzdve kellett elfoglalni az araboktól, és a spanyolok, kik fedetlenül csatáztak, nevezetesen veszteséget szenvedtek. O'Donnell tbnagy és Prim tkk voltak téve azon veszélynek, hogy körülvétsenek. A csata 7 óráig késő estig tartott, míg végre Castilejo a spanyol hadsereg birtokában maradt.

Madridből jan. 12-én távirják: Tegnap csata volt a Capitanas folyam mellett. A mörök megverettek és rendetlenül futottak szét. Prim tkk különösen kiuntelte magát. Holnap valószínűleg Tetuan előtt fogunk lenni. Sereg és flotta egymással összeköttetésben állnak.

Madrid, jan. 17. A spanyol hadsereg Tetuan elé megérkezett.

— A jan. 16-iki „Patrie“ szerint a francia és angol hajóereg Algesirást és Gibraltárt elfoglalják hagyomány. Ez a mint látszik új jelensége a „szíves egyetértés“ helyreállításának — kivált ha valószínű, hogy ez Londonból Párisig ur előterjesztése folytán történt. Fourichon aladmirál fogja az eddigi főparancsnok Romain Desfossés helyett a tengerszorosban hátrahagyott hajók feletti parancsnokságot átvenni.

NYILT-TÉR.

Védetlen nő létemre nyilvánosan levén megtámadva, engedjen meg ön, hogy bátoroságot veszek magamnak udvariassághoz azon bizalommal folyamodni, miszerint becses lapjában ezen igazolásomnak helyet adjon.

Havi ur azt állítja „Szinházi Közlöny“ 58-dik számában, hogy miután „Rigolettó“ Fridrichné asszony betegnek izentetése miatt elő nem adhatta, engemet „Norma“ előadására szökött föl, melyet én, bár szakmámbeli szerepet el nem vállaltam, még pedig okadatolás nélkül — Havi ur ezáltal az igazgatás alatt előforduló rendtelenségeket kimélet nélkül és szárazon az én nyakamba hárítja. Amde a t. közönség maga lehet tanum, hogy az én nevemet, még csak mint beteg sem látta soha a színpadon, s hogy én még az oly rangom alatti harmadrendű szerepet

is, mint Poaskoria az „Éjszak Csillagában“ készséggel vállaltam magamra, amár nem tartoztam volna vele. Hogy az úszón nem érkezhett elég korán ide, annak is betegségemen kívül, mit orvosi okmányokkal bizonyíthatok, leginkább Havi ur maga volt oka; mert szabadsági időmet Brassóban mind tovább és tovább egészen október közepéig ki-nyújtotta; ezen késő úszni uton pedig erősen kiülvén, Gratzban két hétig őriztem a szobát, s akkor is még nem egészen ép hanggal, csak egyszer léphettem föl és azzal ide siettem, hogy Havi ur sürgetéseinek, leginkább pedig a tisztelt közönség várakozásának megfelelek! Mégis Havi ur nem mulasztotta el a késedelem minden okát a tisztelt közönség nehezítésével együtt egyedül reám hárítani. De hogy legutolsó vádjá, miszerint én „Norma“ szerepét bár az én szakmám, minden okadatolás nélkül, csak egyszerűen visszautasítottam volna, ez már oly ráfogás, melyet bővebben qualificálni az illedelem tiltja.

Havi ur délután 4 óra után küldte hozzám a színházi szolgát azon rendelettel, hogy másnap „Normát“ énekeljem, a nélkül, hogy előbb csak áltamban is láttam volna „Normát“, miután e szerepet már egy évvel előbb más énekesnek osztotta volt ki.

Én azt feleltem a szolgának, hogy én e szerepet már rég nem énekeltem, jobbatlan el is felejtettem, lehetlen, hogy másnap este énekelhessem, de kész vagyok akármilyen más operában, melyet mostanság énekeltem, föllépni.

Azt hiszem, hogy ily indoklással csak a közönség iránti tiszteltemnek adtam jelet, midőn csak olyan robot-szerű, s sugó utáni leheléssel sem a közönséget bosszantani, sem művésznői becsületemet compromittálni nem akartam.

Havi ur erre rögtön felmondott nekem, állítólagos nyakasság miatt, de a színházi irodában az éppen jelen volt szolgál tanuságára el kellett ismerni igazságtalanságát, és ugyanaz és Tar urelőttá rendes hat heti fölmondást, mire én egészen készen nyilatkoztam, fogadta.

Ha már Havi urnak szüksége volt igazságtalan fölmondását ily ráfogással igazolni a tisztelt közönség előtt, nekem kötelességem ugyan az előtt helyreállítani az igazságot; sajnálván, hogy ily körülmények között már csak rövid ideig szolgálhatok e nagyra becsült és valóban nagy-lekű közönségnek, melynek kegyét megérdemelni életem legfőbb törekvése volt.

Ferenzi Isabella.

Bécsi börze. Jan. 18-kán: Nemzeti kölcsön 79.50. pft. — Metalliques 5 peentes 72.40. Urbéri papírok: magyar 71.50. erdélyi 69.75. Bankrészevény 870. Korona 17.60. Cs.k. arany 6.09. Ezüst 128.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS

(847)
Sz. 745—60. 1860.

H i r d e t m é n y.

A bábakodásbani oktatás a nagy-szebeni s a kolozsvári tanintézetekben kezdődik jelen év márczius 1-én.

A tanulónők fölvétele történik Kolozsvárrt cs. k. igazgató Dr. Szabónál és N.-Szebenben cs. k. tan r Dr. Mikulicznál (Sarkantyú utca 360 szám.)

Nagy-Szeben, jan. 12 én, 1860. Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

NEM HIVATALOS.

(848) (2—3)
Ő cs. k. Apostoli Felsege, miut már a „Wiener Zeitung“ 1853. május 2-ki számában köz-
hírré téve lön, legkegyelmesebben megparancsolni méltóztatott, hogy a cs. kir. lotto-jövedéki
igazgatóság által Bécsben

P É N Z - L O T T E R I Á K

rendeztessenek, melyek tiszta jövedelme kizárólag közhasznú célokra van szánva.
Ezen legfelsőbb parancshoz képest a cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság ezen jótékony
vállalatok sorában immár az ötödiket egy

N A G Y P É N Z - L O T T E R I Á V A L

nyitja meg.
Ezen lotteria jövedelme Ő cs. k. apostoli Felsege legkegyelmesebb parancsa folytán
egyik felében a stajeroszági, karantáni és krajnai elmebetegék számára fölláttandó országos
tébolyda építésére és a klagenfurti süketnémák intézetének fölségelésére, másik felében pe-
dig a Pöstyezenben fölláttandó katonai fordóház építésére van szánva.

Azon előnyök, melyeket a játéktér sorsjegy-vevőknek nyújt, igen telemek, minthogy a köz-
ségnek nyereseményül

300,000 ausztriai értékű forint

ajánlatik, még pedig nagy részt igen nevezetes összegekben
s minthogy tébolyodott, vagy a hallástól megfosztott és szava-vesztett fölötte szerencsétlen em
bertársainknak szomorú állapotukban fölségelése, nemkülönben a hazáért vértókat vagy a farsa-
dalmas háboruban egészségüket áldozott vitéz harcosoknak nyújtandó gyógysegély forog kér-
désben, a cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság, mely az általa jótékony célokra létesített ilyes
korábbi vállalatoknál minden oldalról a legkészebb gyámolításra talált, bizton reményli, hogy
ezen új vállalata is, melynek célja oly fölötte jótékony, szíves részvételnek fog örvendeni.

A cs. k. lotto-jövedéki igazgatóság.

Bécsben, dec 30-án, 1859.

Bárá Spaun József,
cs. k. udvari tanácsos és lotto-igazgató.

Schrank Frigyes,
cs. k. kormánytanácsos és lotto-igazgató segéd.

(853) (1—4)
Stein János-nál Kolozsvárrt megjelent,
s minden könyvárusnál kapható:

Rövid utasítás egy husz hold
területű

VÁLTÓ GAZDASÁG

rendezésére kis birtokosok számára.
Az erdélyi gazdasági egyet kívánságára

IRTA

B. BÁNFY JÁNOS,

KIADTA

az erdélyi gazdasági egyet.

Második kiadás

Ára 36 kr o. é.

(841) (3—3)

Hirdetés.

Az óvári kis-piaczon levő 252-dik számú
telek örökön eladó. Értekezhetni ott helyben.

Iroda megnyitás.

Törvényes kellékek teljesítése, s
10,000 p. frt cantiónak letétele után,
nyilvános Ágensnek Bécsbe kinevez-
tetvén,

Irodátat Singerstrasse 899 sz. a.
2 emeletben megnyitottam, mit is köz-
tudomásra hozok.
Bécs, dec. 22. 1859.

Scheinert Nándor,
nyilvános Ágens.

(844) (3—3)

Eladó zongora.

Egy legújabb alakú hét oktávás díofa zon-
gora eladó. Bővebben értekezhetni a
Tudakozó-intézetbe.

(835) (3—3)
Kölcsön.

Alólt erdélyországi birtokra már
száz ezer forintnyi kölcsönt kieszközölt,
és kölcsön-meg birtok-eladási üzletekre
is ajánlkozik.

Scheinert Nándor,
nyilvános Ágens Bécsben.

MOLL SEIDLICZ PORA.

mely a párisi műkiállításon aranyérmet nyert.
Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerár Bécsben.

Figyelmeztetésül. Hogy az én gyártmányaimat a másokéval össze ne cse-
relhessék, s hogy formámnak jogtalan bitórlását megakadályozhassam, gyári jegyem
Moll Seidlitz-pora“ ezután nem csak az iskola fe elén, hanem minden fehér papíron, a
melyben a poradag foglaltatik, vizíratilag l tható lesz.

Ára egy bepecs telt eredeti iskolának 1 frt 25 kr o. é. Használati utasítással min-
den nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden
eddig elő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltandók. A csá-
szári nagy birtalom minden részéből hozának beküldött több ezernyi hálaírat részletes
biz nytványul szolg l, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, to-
vábbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges fájás, vértörődés, köszvény-
szerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben e
legjobb eredményt használhattak, s a legártalmasabb győgyeredményt vívtak ki. Ezen,
már nagy csomaggá nőti levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedők-
nek, a kik gyakran, miután az allopathia és vízgőgyódmódot használtak, ezen
egyszerű házi szerhez folyamodtak és egé ségüket egyszerűen és állandóan visszanyerték.
Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók kereskedők, közmű-
vesek, mű észek, mezei gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és
orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselők, a kiknél azelőtt
a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a
valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Raktára Kolozsvárrt: Ritter Tr. gyógyszerárában. Beszterczón: Knall K.
gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jehelius F. Agnehlen. Nagy-Sze-
benben: Müller gyógyszerész. M.-Vásárhelyt: Bncher M. Burdacs A. N.-Bányán:
Haracek. Nagy-Károlyban: Schöbri. N. Váradon: Jánky Antal. Segesvárrt:
Misselbacher. Sz.-Somlyón: Orawetz. A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon:
Harmath S. F.

A fentebbieknél megrendelhető továbbá a:

Dorsch-halmajolaj.

Sobry és Portontól, Utrecht, Németalföld.
Eredeti flaskókban, használati utasítással
2 frt 10 kr és 1 frt 5 kr o. é.

A Dorsch-halmajolaj Európa minden orvosi tekintélye által mell és tüdő-
betegség, görvény (Scrophula), angolkorság (Rhachitis), rheumatismus és köszvény, rö-
gzött bőrkütes, szemgyulladás, idegbetegség stb. ellen mint kiünő gyógyszer elismert
eredményt nyel rendeltvényeztet t.

PYRETHRIN-SZÁJ VIZ

a fogak és foghús tisztán és épen tartására. Egy eredeti üveg ára 1 frt 5 kr o. é.

A Pyrethrin-száj viz tisztán növényi anyagokból áll, s számos kísérlet és ta-
pasztalat által igazolt minden tulajdonokat egyesít magában, minélfogva az ép fogak és
foghús minden külső és belső káros befolyás ellen véde, ellen tartatnak, sőt az e részekben
honos betegségeket legyőzi és a kóroanyagot tökéletesen eltávolítja,